

да умира“. Започнали да търсятъ Илйаса добритѣ люде и съ него познанство да водятъ. И дохождали му гости отъ далечни мѣста. И всичкитѣ той ги посрѣщалъ, нахранвалъ, напойвалъ и весело изпращалъ. Който и да дойде, за всички имало кумисъ, за всички чай и шербетъ, за всички мѣсо печено. Ще дойдатъ гости, и тозъ часъ овенъ ще се заколе, или два, а ако много надойдатъ — и кобила даже.

Дѣца Илйасъ ималъ само два сина и една дъщерка. Оженилъ Илйасъ синоветѣ си и омжилъ дъщерката си. Когато билъ Илйасъ сиромасъ, синоветѣ му работѣли заедно съ него и сами пазели ергелетата и овцетѣ; а като станали богати, започнали синоветѣ да се разгалватъ, а единъ го ударилъ на пиянство. Единиятъ, по-стариятъ, въ една свадба го убили, а другиятъ, по-малкиятъ, на горда жена налетѣлъ и започналъ той татка си да не слуша, и трѣбвало Илйасъ отъ себе си да го отлжи.

Отлжилъ го Илйасъ, далъ му кжца и добитѣкъ и намалѣло богатството на Илйаса. А скоро слѣдъ това болестъ нападнала Илйасовитѣ овце и много отъ тѣхъ изпомрѣли. Сетнѣ настанала гладна година, сѣно не се родило, — изпогиналъ много добитѣкъ прѣзъ зимата. Послѣ най-хубавото му стадо киргизци го отвлѣкли и започнало имането Илйасово съвсѣмъ да намалява. Започналъ Илйасъ да пада се по-долѣ и по-долѣ. И стигналъ Илйасъ къмъ 70-тѣхъ си години до тамъ, че започналъ своитѣ шуби, килими, седла, накити да продава, а послѣ и послѣдния си добитѣкъ той продалъ и останалъ накрай Илйасъ сѣтенъ сиромасъ, безъ нищичко. И самъ не забѣлѣжилъ, какъ нищо не му останало, и принудилъ се на стари години по людски кжци съ жена си работа да дири. Останалъ Илйасъ само съ своитѣ дрехи на гърба, една шуба, една шапка и едни вехти чизми и съ своята жена Шамъ-шемаги, сжщо стара като него. Отдѣленииятъ синъ забѣгналъ въ далечна страна, а дъщеря му умрѣла. И нѣмало кой да помогне на двамата старци.

Съжалилъ се надъ старцитѣ тѣхниятъ съсѣдъ, Мухамедшахъ. Самъ Мухамедшахъ билъ нито бѣденъ, нито богатъ, а живѣлъ срѣдно, но билъ добъръ човѣчець. Спомнилъ си той за гостоприемството Илйасово, съжалилъ го

и му рекълъ: „Ела, казва, при менъ, Илйасе, да живѣешъ, и съ бабичката. Лѣтъ, споредъ силитѣ си работи въ бахчитѣ, а зимѣ кърми добитѣка, а Шам-шемаги нека кобилитѣ да дои, кумисъ да прави. Ще ви храня, ще ви обличамъ и двамата и, каквото ви е нужно, вие кажете, сѣ ще ви давамъ“. Поблагодарилъ Илйасъ на съсѣда си и започнали да живѣятъ съ жена си, като аргати, при Мухамедшаха. Отпърво тежко имъ се видѣло, ала послѣ по-привикнали, и започнали старцитѣ да живѣятъ и споредъ силитѣ си да работятъ.

Износно било на стопанина такива люде да държи, защото старцитѣ сами нѣвга стопани сж били и всичкиятъ редъ знаели и не се лѣнили, а споредъ силитѣ си работѣли; само, жално му било на Мухамедшаха да гледа, какъ такива богати и заможни хора тѣй ниско сега сж паднали.

И случило се веднажъ, дошли при Мухамедшаха сватове, далечни гости, дошелъ и мулата ¹⁾. Заповѣдалъ Мухамедшахъ Илйасу овенъ да хване и да го заколе. Илйасъ сторилъ всичкото, наготвилъ и изпратилъ на гоститѣ. Хапнали гоститѣ печено месце, пийнали чай и започнали да сърбатъ кумисъ. Седатъ гоститѣ съ хазяина на пухови възглавници, на килими, пиятъ кумисъ отъ чашки и бесѣдватъ, а Илйасъ, записанъ въ работа, миналъ нѣщо покрай вратата. Съглежда го Мухамедшахъ и казва на гостенина си: „Гледашъ ли, тоя старецъ що мина прѣдъ вратата?“ — „Видѣхъ го“, казва гостѣтъ; „а какво за чудене има у него?“ — „А туй е за чудене у него, че той бѣ нашиятъ най-прѣвъ богаташъ, Илйасъ го казватъ, може да си го слушалъ?“ — „Какъ да не съмъ го слушалъ“, казва гостѣтъ; „да съмъ го видѣлъ, може и да не съмъ, но славата му бѣ надалечъ отишла“ — „И ето сега нищичко не му е останало, и живѣе при мене той като аргатинъ, и бабичката му е съ него, кобилитѣ дои“.

Учудилъ се гостѣтъ, поцѣкалъ съ языкъ, поклатилъ глава, и дума: — „Да, явно е, че щастието прѣминава като колело: одного нагорѣ подига, другого надолѣ спуща. „А какъ“, казва гостѣтъ, „тѣжи ли бѣдниятъ старецъ?“ — „Кой го знае, живѣе тихичко, смиренно —

¹⁾ Духовенъ началникъ.